

LAPPEENRANTA
Lappeenrannan linnoitus
ja vanha asemakaava
Muonamakasiini Kristiinankatu 4
maakaapelikaivun
arkeologinen valvonta
2019

Johanna Rahtola
Timo Jussila

Tilaja: Saimaan tukipalvelut Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Karttoja	3
Valvonta	3
Havainnot	4
Tulos	4
Lähteet	4
Kuvat	5

Kansikuva: Maakaapelilinjan sijainti makasiinien ja kesäteatterin takana. Kaakkoon.

Perustiedot

Alue: Lappeenranta, *Lappeenrannan linnoitus ja vanha asemakaava-alue (muinaisjään-
nöstunnus: 1000007474)*, Muonamakasiini Kristiinankatu 4.

Tarkoitus: Valvoa maakaapelin kaivamista ja tarkkailla onko kaivettavalla maakaapelilinjalla säilynyttä kiinteää muinaisjäännöstä, joka vaatisi tarkempaa tutkimusta.

Työaika: Maastotyö 27.5.2019.

Kustantaja: Saimaan tukipalvelut Oy.

Tutkimuslupa: 30.4.2019 MV/57/05.04.01.02/2019.

Aikaisemmat tutkimukset: Koskinen valvonta 2018, Takala ja Tiainen valvonta 2014 ja 2015, Luoto kaivaus 2007, 2008 ja 2009, Rosendahl tarkastus ja kaivaus 2005, Annala kaivaus 2002 ja 2003, Mökkönen inventointi 2003, Tynkkynen kaivaus 1988, Laaksonen & Immonen kaivaus 1985 ja 1986 sekä raportoimaton kaivaus 1969 (ks. Mökkönen 2003: 26–27).

Tekijät: Mikroliitti Oy, Johanna Rahtola, vastuullinen tutkimusjohtaja Timo Jussila.

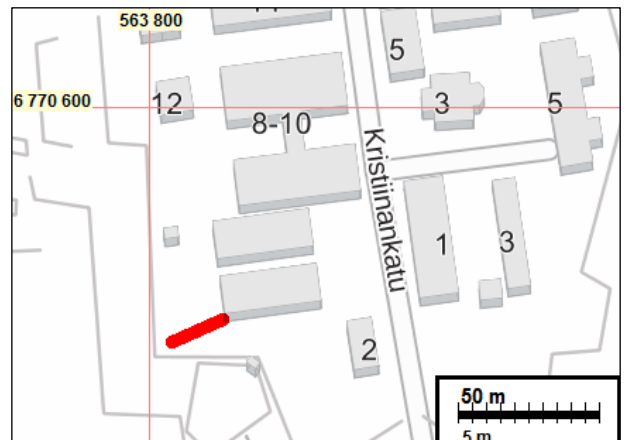
Tulokset: Valvonnassa kaivetulla alueella ei todettu säilynyttä kiinteää muinaisjäännöstä.

Valvonnassa kaivettava alue sijaitsee sinisen ympyrän sisällä.

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN-koordinaatistossa. Maastokartat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 5/2019 ellei toisin mainittu. Muinaisjäänösrekisteri on tarkastettu 5/2019. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Karttoja

Valvonnassa kaivettu maakaapelioiden sijainti on merkattu punaisella.

Valvonta

Lappeenrannan tukipalvelut Oy asentaa maakaapeleita Lappeenrannan linnoituksessa. Alue on muinaismuistolailalla suojeltu kiinteä muinaisjäännös *Lappeenrannan linnoitus ja vanha asemakaava* (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000007474). Lappeenrannan tukipalvelut Oy tilasi maakaapelikaivutyön arkeologisen valvonnan Mikrolliitti Oy:ltä, jolle Museovirasto myönsi tutkimusluvan 30.4.2019 (MV/57/05.04.01.02/2019). Johanna Rahtola valvoi maakaapelioiden kaivua 27.5.2019 hyvissä olosuhteissa. Tutkimuksen vastuullinen johtaja on Timo Jussila.

Valvonnassa kaivettava alue sijaitsee Lappeenrannan linnoituksen kesäteatterin pohjoispuolella, Muonamakasiinin länsi- lounaispuolisella piha-alueella (osoitteessa Kristiinankatu 4). Maakaapeli asennetaan muonamakasiinin lounaiskulmasta kesäteatterin takana sijaitsevalle katujakoka-

pille, alue on sorapäälysteistä piha- ja pysäköintialuetta, sekä sitä reunustavaa nurmialuetta. Kaivettavan maakaapelioiden pituus on noin 20 m.

Nykyisten makasiinien (muonamakasiini ja vihreämakasiini) paikalla on sijainnut kirkko ja sitä on ympäröinyt kirkkotarha, varhaisin kirkkoa kuvaava kartta on vuodelta 1649, jonka jälkeen kirkko on rakennettu uudelleen useaan kertaan, eri vaiheissa kirkon sijainti, muoto ja koko on vaihdellut. Kirkko paloi 1790-luvulla, jonka jälkeen alue tasattiin ja uusi kirkko on rakennettiin toisaalle. Aluetta kuvaavien vanhojen 1650–1750 -luvun karttojen perusteella nyt kaivettava alue on ollut kirkkoa ympäröinyttä kirkkotarhaa (Mökkönen 2003, kartat).

Vuonna 2018 Muonamakasiinin kaakkoiskulmassa tehdyssä kaapelioiden kaivutyön arkeologisessa valvonnassa todettiin kivirakenteita sekä ihmisluita (ei ehjiä hautoja) sisältävää maata, havaintojen katsottiin mahdollisesti liittyvän paikalla olleeseen kirkkoon ja kirkkotarhaan. ([Lappeenranta Ratsuväkimuseo Lämpöputken kaivun arkeologinen valvonta, Koskinen 2018](#)).

Havainnot

Muonamakasiinilta katujakokaapille johtava kaapelioiden kaivettiin ohuina noin 10 cm kerroksina arkeologisessa valvonnassa. Ojan tavoitesyvyys oli noin 40 cm, mutta paikoitellen ojan syvyysdeksi tuli noin 60 cm, kaivetun ojan leveys oli noin 80 cm.

Ojan koillispuolella ja keskivaiheilla pinnalla oli noin 10–15 cm paksu sorakerros, jonka alla noin 25 cm runsaan tiilen, hiekan, soran ja purkujätteen (metalliromua ja tasolasin palasia) sekainen kerros. Ojan ollessa yli 40 cm syvä tuli soraisen tiilikerroksen alta esiin tummempi hiekkaisempi kerros, jossa oli jonkin verran tiiltä, sekä lasin palasia, myös varsin nuorelta vaikuttaneita tasolasin paloja. Tummaa kerrosta tuli näkyviin noin 1,5 m matkalla ojan koillispuolella. Vastaavaa tummaan maata oli laikkuina myös ylemmissä tiilikeroissa kerroksissa. Tumma sekoittunut hiekkakerros voi mahdollisesti liittyä 1790-luvun kirkkopalon jälkeiseen maan tasoittamiseen, mutta mitään varmaa osoitusta siitä ei ole. Ojan lounaispuolella maata oli kaivettu katujakokaapin ja siihen johtavien kaapeleiden asennuksen yhteydessä. Ojan lounaispuolella noin 5 cm paksun multakerroksen alla oli tiilen ja muun purkujätteen sekainen hiekka ojan pohjalle asti. Ojassa todettiin koko matkalla tiiltä, ikkunalasia, pullolasia, metalliromua, sekä joitakin paloja fajanssia, sekä ojan koillispuolella oli muutama eläimen luu.

Tulos

Valvonnassa kaivetulla maakaapelilinjalta ei todettu säilynyttä kiinteää muinaisjäännöstä.

24.6.2019

Johanna Rahtola

Lähteet

- Koskinen, J. 2018. Lappeenranta. Ratsuväkimuseo. Lämpöputken kaivun arkeologinen valvonta 14.–15.11.2018. Mikroliti Oy.
- Mökkönen, T. 2003. Lappeenranta - Villmanstrand. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Tutkimusraportti.

Kuvat

Vasen. Ojan linja kuvassa oikealta katujakokaappi vasemmalla makasiinirakennuksen kulmaan. Etelälounaaseen. Oikea. Kaivettava alue kuvattuna itään katujakokaapilta makasiinille.

Vasen. Kaivettu kaapelioja. Koilliseen. Oikea. Vasemmalla ojan lounaispää kuvattuna itään.

Oja koillispää. Lounaaseen.

Vasemmalla ja keskellä ojan koillispään seinämää oikealla ojan lounaispään seinämää.